

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

Prețul abonamentului:	APARE DUMINECA	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei	Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.	Pentru publicațiuni oficiale, concure, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei
Pe jumătate de an 120 Lei		
Pe un pătrar de an 60 Lei		
Un număr 5 Lei		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei		

Gânduri în pragul noului an.

Un vechiu obicei deschide poarta anului ce vine cu urări. Așa se obicinuește. Toate și totul se leagă de an ca de o ființă, în afară de Dumnezeu și suflet, capabilă să prefacă în zâmbet necazurile și în nădejdi durerile clipelor ce-au stat sub cumpăna anului din al cărui calendar s'a smuls ultima filă.

An rău sau an bun sunt calificatii ieșite din criteriile de natură materială. La sfârșitul fiecărui an viața este calculată, contabilizată întocmai ca o activitate comercială, după cum la începutul anului nou, întâia grijă este închinată preocupărilor de același tel și din care viața nu iese sporită moralicește.

Dar, un an nou trebuie să însemneze, înainte de orice, înalte comandamente morale și eroice hotărâri, cari să răsbune lipsurile și compromisurile în care au scăzut puterile sufletului nostru în anul încheiat.

O socotire a moralității, o analizare a faptelor, o sărbătoare a gândurilor bune ce-au biruit înzestrând sufletul cu mai multă și mai bogată liniște, așa și numai așa ar trebui să înceapă un an care se dorește nou. Altfel, valorificat sub unghiul scăzut material, el însemnează încă un calvar inutil și o trepidare stearpă. Nădejdi cu același suflet neschimbat, dorinți cu aceleași gânduri negre, nu poate deschide orizonturi largi.

Moștenirea anului trecut este grea. Rezolvarea greutăților prin măsurile de până acum se va dovedi și de data aceasta șubredă dacă va fi lipsită de elementul principal, elementul decisiv în răvășirea vieții noastre, — sufletul, — sufletul cultivat, sufletul disciplinat și moral.

Iar cultivarea lui, pentru înfăptuirii cu caracter larg și desinteresate, nu poate fi garantată decât de Biserica.

S'a spus prea ades acest lucru și se spune mereu. Azi însă trebuie spus și azi *stripat*.

Experiențele făcute, propunerile înfățișate, soluțiunile adoptate n'au atins decât suprafața greutăților.

Precipitarea acestor greutăți peste care flutură amenințările răgușite ale celor ce vor altă axă vieții, impun soluții imediate și valabile.

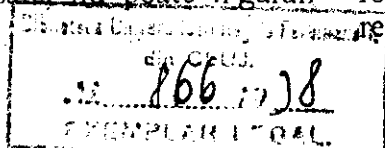
Ca unii ce slujim Biserica, ca unii cărora ni-s'a încredințat mult, dela noi mult se va și cere. Sguduți de simțul răspunderii, având la îndemână darurile lui Dumnezeu, cui altcuiva dacă nu nouă ne revine datoria să urmărim svârcolirile neputincioase ale minții omenești înțeleștată în lupta cu materia și să preluăm aă pregătim, să îndrumăm cu vigoare și competență ce a mai rămas bun din puterile vieții atât de greu încercate.

În ceea ce ne privește pe noi cei din Eparhia aceasta, să încercăm un mic bilanț al anului expirat. Viața noastră bisericească am putea spune că s'a însemnat ca pe un adevărat răboj săptămână de săptămână în această foaie eparhială, care intră în cel de-al 52-lea an de viață.

Am putea spune că un pas sigur pe calea cultivării religioase, tinzând a se face din bisericească și evanghelică chiag de armonie socială și aluat de înălțare a societății, s'a făcut.

O orientare a cititorilor în problemele bisericești actuale, debateri de chestiuni pastorale, studii istorice-religioase, cuvântări de toată nuanța, recenzii de opere religioase apărute, și indicarea lucrărilor noi, informarea asupra diverselor fapte, chestiuni administrative, etc., toate scrise și date la timp: iată ce am putea spune c'a fost pentru noi anul ce s'a încheiat.

Neapărat că toate acestea în aparență par puțin. Socotind însă greutățile sub care apare o foaie, socotind neajunsurile cu care se luptă, rezultatul nu poate fi socotit decât mulțumitor.

Totuși așa cum se obișnuște, să nădăjduim în viitor la mai mult.

Și întrezăresc că așa va fi, dacă în munca asiduă, domnul consilier Nicolae Cornean, neostoitul redactor al acestei foi, nu va fi lăsat singur ca de multe ori până acum, ci va fi susținut de toată preoțimea, de cea vrăstnică cu experiența, de cea tânără cu entuziasmul.

Căci numai așa *Foia Diecezană*, va ajunge ceace o dorim cu toți, învierea și viața religioasă și bisericească a clerului și credincioșilor bănățeni.

Privitor la activitatea pastorală colectivă, anul care începe ne deschide noi perspective.

Prin reactivarea *Asoc. Andrei Șaguna* pusă sub conducerea pâr. consilier R. Ancușa ajutat de un comitet de preoți destoinici, această activitate religioasă pastorală va lua un nou avânt. Tot prin această asociație, *evangelizarea, combaterea sectelor*, precum și *problema Oștii Domnului* mai ales, va trebui precizată, ca nu cumva trecând peste orânduile ortodoxe ale Bisericii noastre să ne pomenim într'o zi alături de sectanți.

Nu vor trebui uitate în anul acesta nici interesele noastre ca condiții de viață; *Problema pensionării* noastre, atât de dorită, va trebui pusă în discuție neapărat. Se impune o strângere a rândurilor, pentru a forma un bloc, care va putea impune această meteahnă a noastră celor cari *văzând nu văd și auzind nu voesc să înțeleagă*.

Să trecem la înfăptuirea acelei *foi religioase pentru popor* preconizată în Nrul jubiliar al Foi Diecezane de pâr. consilier Ancușa. Astăzi mai fiecare eparhie își are pe lângă revista sa oficială și o ediție de popularizare a învățaturii ortodoxe, foae care și la noi ar reuși să risipească ceva din întunerecul sufletească din viața satelor noastre. Creștinii noștri, Ostașii de pildă, își iau hrana sufletească din alte foi, sau reviste venite de aiurea și cari *nu corespund într-o toată cerințelor religioase, mentalității și sufletului lor*.

Căci este știut că în Biserica noastră fiecare eparhie are o viață specifică locală, nu numai dela provincie la provincie, ci dela eparhie la eparhie, fie chiar în aceeași provincie. Această viață specifică eparhială isvorăște din nevoile și problemele pastorale locale, fără ca să fie, bineînțeles, spre paguba progresului general al Bisericii. Și nici n'ar putea fi, căci știut este că o sinteză e cu atât mai interesantă, mai instructivă, mai folositoare și mai bogată, cu cât componentele din care a derivat sunt mai variate.

Așa e și cu foia noastră pentru popor. Ne trebuie specificul nostru, potrivit nevoilor noastre locale, pentru a nu mai asista la lățirea

în lumea satelor noastre a „trifismului“ adăpat dela „*Isus Biruitorul*“ sau altăfel de neajunsuri, ce pot obveni.

Iată prin urmare, atâtea probleme cari ni se pun înainte în pragul anului nou, iată atâtea desiderate ce vor trebui să devină realități.

Toate sunt posibile. Cu o singură și evanghelică condiție: *jerfta deplină a ființei noastre*. Având în fruntea noastră mintea clar văzătoare și profund înțelegătoare a Prea Sfințitului Episcop. Vasile, să pășim în anul 1937, *cu simțiri noi, cu hotărâri noi, cu gânduri noi, cu fapte noi, și mai ales cu rugăciunea ca Dumnezeu să fie cu noi și să ne ajute întru toate*.

Pr. D. V. Anușoiu

Gânduri de anul nou...

Pr. Traian Constantin

Obicinuitele bilanțuri de anul nou, prin cele două rubrici consacrate: profit și pierdere, arată dezvoltarea s'au regresul societății în cursul anului trecut. Dincolo de examenul realităților palpabile, ușor de îngăduit în cifre, se ridică impondenabilele sufletești care-și cer lămurirea lor.

Țara noastră, dela unire încoaci sub valul atâtor ani, — putem vorbi deacum chiar de decenii — trecuți, începe să-și aibă trecutul care ne îndreptățește să aruncăm o privire retrospectivă, să privim un tablou rezumativ și bineînțeles să tragem concluzii de viitor.

În acest răstimp de aproape două decenii, viața a clocotit, intens și plină de mișcare. S'a dărâmat și s'a clădit mult. Pe toate terenele se pot înregistra urmele mai mult sau mai puțin spornice ale alergărilor noastre.

A cerceta deci alvia sufletească a neamului, e o datorie de mecanism tehnic de atelier, peste care nu se poate trece, pentru că în această alvie se alimentează viitorul, și în ea se grupează toate celelalte constatări: ce progres s'a făcut, care este gradul de dezvoltare și cari sunt perspectivele de inundație pe teren național spiritual. ?

La încheierea anului 1935, în coloanele foi noastre s'a dat alarma, că anume oameni cu idei subversive și cu nume pocite și neîntâlnite în calendarul ortodox, răspândesc cărțile lui Rutherford, cărți cu conținut revizionist pe de o parte, pe de altă parte cu conținut sectar, anti ortodox. În cursul anului — vorbim numai de coloanele foi noastre diecezane — s'au semnalat multe cazuri de crime sec-

taro-comuniste, contra vieții noastre ortodoxe naționale.

Intrucât s'a schimbat ceva, după aceste triste constatări, în viața publică a țării noastre?

Noi cei dela sate, simțim un val de atac sectaro-comunist indoit de puternic, fără ca printr'o măsură de stat să se stăvilească partea agresivă cu timbrul pronunțat comunist, al sectelor, ne mai vorbind de alte măsuri.

Ni s'au aruncat, preoților, grave acuzațiuni, că nu activăm suficient pentru stăvilirea sectarismului.

Dar noi, nu cerem protecție dela Stat în rostul nostru misionar, ci semnalăm cazuri, în cari autoritatea de Stat trebuie să intervină pentru conservarea ființei politice a statului. Nici aci nu s'au luat măsurile de lipsă. Pentrucă, sectarii-comuniști au îmbrăcat subversivitatea lor în haină de colorit bisericesc, înșelând vigilența autorităților de Stat.

Aici intervine verificarea intensă și profundă a bilanțului de anul nou.

Europa de după războiu a devenit cel mai vast teren de fluctuații ideologice. Aceste curente sunt zestrea tranșeelor. La cei chemați a păzi tradiția și specificul național al țărilor naționale respective, s'a observat un val de apatie, ca rezultat al unor eforturi supra omenesți și a dezastrelor din încăerările și ruinile generale. În această stare de depresiune universală care părea a lua în stăpânire deopotrivă pe învinși și pe învingători, tendințele subversive au început a-și sparge mici canale de scurgere și au prins teren în măsura în care societatea era mai obosită ori bolnavă. Au fost țări, cari au întreprins o bruscă operație de limpezire a marasmului. Acestea au învins și au reușit — ignorând doctrina perimată — democrației de stânga — să-și purifice tendințele de viitor înscăunând în ritmul modern al preocupărilor sociale — făgașul normal al aspirațiilor naționale.

Europa este teatrul; un vast laborator de experiențe.

Încă acum câțiva ani popoarele cari au *voit să trăiască*, s'au scuturat cu toată hotărârea de marasmul post-belic.

Ele au învins și continuă să fie învingătoare pe toate terenurile, *mai ales pe cele morale*.

Datoria noastră a preoților este, ca prin solidaritate, să impunem directivă normală, neamului nostru, să salvăm ceea ce este de salvat: *ortodoxia-națională*.

De anul nou.

(Gânduri).

Un an a zburat în sânul vecinicii fără a se mai reîntoarce nici acesta la noi. Azi când e trecut și s'a îngropat în vremile apuse, ne stau desvelite amintirii toate tainele cu cari a venit să ne fie tovarăș în decurs de 365 zile. Unora li-a dat bucurii; nădejtile și așteptările legate de el și-le-au văzut împlinite. Alții s'au înșelat amar și au avut parte numai de nevoi și întristări, și cu drept cuvânt se pot căi cu sf. apostol Pavel: „De mă voi lăuda, mă voi lăuda în suferințele mele“.

Dar au fost și de aceia, cari, ca să folosească cuvintele sf. Efrem: „Multe și-au propus și ziua de mâine nu o au ajuns, ei s'au răpit cu degrabă din lume, ca vrabia prin vultur“... și iată că zărirea acestui nou an nu o mai pot serba cu noi, ei acum o serbează în cer.... sau.... se muncesc alătura ca bogatul din sf. Evanghelie.

Noi însă, din deosebit dar ceresc, suntem și azi în viață, am ajuns să vedem și acest an nou, căci bunul Dumnezeu, ai cărui „Ani nici odată nu se împuținează“, cu nemărginita-i bunătate și dragoste, priveghind asupra noastră, n'a lăsat ca anul vechiu, zburat în veșnicia nemăsurată să ne răpească cu sine.

Zori nouă, zile nouă revărsându-ne ni-a dat dar să ajungem și anul 1937.

....Oricare an ne rănește, ne scurtează viața iar cel din urmă ne omoară. Care an ne va fi dat să ne fie cel din urmă nu știm, căci „nu este dat nouă a ști anii sau timpurile cari Tatăl li-a pus întru a sa putere“.

Fiecare din noi însă ne gândim la o viață cât mai lungă însă adevărat este că nimeni nu știm ce aduce „Ziua de mâine și anul viitor“.

Tânărul înainte își face planuri pentru viitorul îndepărtat. Bărbatul se încrede că va avea o viață cât mai lungă posibilă, iar moșneagul, deși a ajuns în culmea cea mai înaltă a vârstei omenesți și când ar trebui să-și aducă aminte cu dreptul Iov: „Suflarea-mi scade, zilele ni-se împuținează și numai mormântul mă mai așteaptă“, și el, ca și toți ceilalți, încă mai roagă pe Dumnezeu să le lungească firul vieții. Uită omul că: „Zilele omului sunt scurte și Domnul li-a pus hotar, ca nimeni să nu-l treacă“ (Iov), uită că „cetate stătătoare nu avem“....

Vedem însă ce mare este dorința în om de a trăi, dar ce frumoasă ar fi dacă ar conduce-o spre învățătura Mântuitorului și după pilda vieții sale, căci după cum spune poetul francez Le-

martine „le temps s'écoule, il vole, et nous passons“, și-atunci, dacă noi nu am sămănat sămânța cea adevărată a faptelor bune în ziua vieții, desigur nici plata nu ne va fi din cea spre mântuirea sufletului în ziua cea de apoi.

Se cuvine deci, ca în scurtimea vieții acesteia trecătoare, creștini adevărați fiind, să ne facem bilanțul faptelor noastre în așa fel, încât în fiecare zi de an nou privindu-ne, să răspundem cu dreaptă conștiință: „viețuiesc eu, dar nu eu, ci Hristos viețuiește întru mine“.

Valeriu T. Perianu
absolvent de Acad. teol.

Panegirice

rostitute la înmormântarea preotului
G. Frățilă.

Mult regretatul preot George Frățilă din Glimboca a avut parte de o impunătoare înmormântare, cum dealtfel s'a amintit la timpul său și în foaia noastră. Din cuvântările multe, rostitute cu acel trist prilej, publicăm următoarele trei, cari pentru sărbătorile sfinte ce s'au întreprins apar abia în numărul de față.

Panegiricul pâr. consilier ref. eparhial Romul G. Ancușa, delegatul P. S. Episcop diecezan:

„Adu-ți aminte, Dumnezeu,
spre bine pentru toate câte am
făcut poporului acestuia“.

(Neemia, 5 v. 19.)

O datorință — veche și creștinească — ne-a adunat pe noi astăzi în această sf. biserică, pentruca să petrecem la cele vecinice pe părintele acestei comune bisericești, pe înainte stătătorul poporului dreptcredincios din această fruntașă comună, Glimboca.

Plânge astăzi o soție nemângâiată, mama alor 2 copii orfani și necăpătuți, căci deacum înainte nu mai are cine să o mângâie și să o întărească în lupta vieții, câștigându-i cele necesare.

Plânge astăzi turma cea cuvântătoare din această fruntașă comuna bisericească, căci se duce la cele vecinice păstorul ei cel bun, care — ca și Samarineanul cel milostiv din sf. evanghelie — i-a legat ranele și i-a alinat năcazurile și durerile, timp de peste 20 ani.

Plânge și se tânguește clerul și poporul din întreaga vale a Bistrei, căci se pogoară în groapă unul dintre fruntașii ei, care i-a hrănit cu apa cea vie a evangheliei Mântuitorului Hristos.

Plângem și suspinăm și noi toți, care ne-am adunat astăzi aici, căci această tristă întâmplare ne dă și nouă de știre, că și noi avem să trecem pe acest pod tainic, de unde nu mai este reîntoarcere.

Da, plângem și suspinăm și noi și „trist este sufletul nostru și întunecați sunt ochii noștri“ astăzi.

Dar iată, că de colo de sus, dela Părintele îndurărilor, ne vine o rază de mângâiere, căci par'că auzim un glas dulce care ne zice: „nu plângeți, nu vă îndoiiți, nu vă temeți, căci eu cu voi sunt“.

În lumina acestui glas privind moartea, noi știm că la sfârșitul vieții noastre ne așteaptă o altă lume, unde „vor ieși cei ce au făcut cele bune întru învierea vieții, iar' cei ce au făcut cele rele, întru învierea judecării și unde cei dintâi, adecă cei ce au făcut cele bune, vor auzi glasul cel dulce al stăpânului: „Bine slugă bună și credincioasă, peste puține ai fost vrednic, peste multe te voi pune“.

Slugă bună și credincioasă a Domnului a fost în această viață preotul Gheorghe Frățilă. Și înaintea tronului ceresc, dându-și socoteala activității sale de pe acest pământ, va putea zice împreună cu prorocul Neemia: „Adu-ți aminte, Dumnezeu, spre bine pentru toate câte am făcut poporului acestuia“, căci harnic lucrător în via Domnului a fost.

Slugă bună și credincioasă a Domnului a fost în viața părintele G. Frățilă, căci parohia sa a privit-o de un ogor propriu al său, unde ziua și noaptea a muncit pentru mântuirea și luminarea fiilor săi sufletești.

În tot timpul activității sale preoțești, s'a dovedit a fi neobosit, cinstit și drept în faptă, în cuvânt, — un caracter firm și onorabil în toată puterea cuvântului.

De și scump la vorbă, n'a întrelăsat nici o ocaziune ca să împartă sfaturile evanghelice, și a stat pururea ca un sfeșnic luminos, împărțind tuturor din pâinea cunoștinței poruncilor lui Dumnezeu. Viața religioasă a turmei sale cuvântătoare adeverește harnicia păstoririi sale, iar dragostea vie a poporului din Glimboca față de biserică dovedește că păstorul sufletul său și-a pus pentru oile sale.

Ispita măririlor deșarte și a căpătuelilor ieftine nu s'a apropiat de dânsul. În credințele sale naționale n'a șovăit nici o clipă, nici în vremurile grele ale războiului mondial și nici în timpul ocupațiunii sârbești când mâna nelegiuită a ofițerului sârb i-a palmuit fața-i sfințită și cinstită.

Păstor bun și iubitor al poporului cum era, nu s'a îngrijit numai de trebuințele sufletești ale credincioșilor săi, ci și de prosperitatea și înaintarea lor culturală și economică. Primăria comunală și școala din Glimboca va trebui să-i pomenească numele cu recunoștință încă multă vreme, căci mult a alergat și mult s'a trudit pentru prosperarea și întărirea școlii și a instituțiilor comunale.

În toate acțiunile sale s'a ridicat prin demnitatea și cinstea lui, ca o stâncă a tăriei sale de caracter. — Drept recunoștință, poporul l-a trimis în Sfatul Țării ca deputat al județului Severin. — Adunarea eparhială l-a ales membru în consistoriul spiritual eparhial, iar P. S. S. Episcopul diecezan Vasile l-a numit președinte al acestui consistoriu, iar acum mai în urmă l-a distins personal și cu brâu roșu, această distincție fiindu-i destinată încă mai de mult, dar neputându-i-se conferi din cauza boalei care mereu îl chinuia.

Iată cine a fost preotul George Frățilă. O viață întreagă a muncit tăcut și desinteresat pentru binele bisericii și pentru înaintarea poporului.

Pe acest bărbat îl smulge acum moartea din mijlocul nostru. Pe acest bărbat îl însoțim noi astăzi cu lacrimile noastre pe calea veciniei. Pe acest slujitor vrednic în viața Domnului îl însoțește astăzi cu lacrimile sale și P. S. Arhiepiscopul și stăpân Vasile, care îi trimite arhieriasca sa binecuvântare, pentru că stând înaintea tronului ceresc cu atât mai mult să poată zice: „*Adu-ți aminte Dumnezeu, spre bine, pentru toate câte am făcut poporului acestuia*“.

Și acum, părinte George, te vom lăsa să te odihnești în pace și te vom duce în cimitirul care a fost bucuria sufletului tău.

Mergi în pace pe plaiurile fericirii cerești și acolo întâlnindu-te cu fericiții tăi înaintași: pâr. Adam și Iuliu și cu toți cei ce ați slujit în această sf. biserică, înconjurați pe în Domnul fericitul Prea Sfințit Arhiepiscop Filaret și cu toții împreună rugați-vă Domnului, ca să inspire poporului credincios din această comună statornică alipire către biserică străbună.

Părinte George și Frate Frățilă, să odihnești cu dreptii, căci drepte au fost gândurile și faptele tale. Amin!

Panegiricul dlui deputat Dr Cornel Corneanu:

*Cucernici. Părinți, dreptmăritori creștini,
Indoliată familie,*

Ochii inimei mele îndurerate și încadrate în permanent zăbranic îi ridic și astăzi, înrou-

rați de multe lacrimi, spre tine Stăpâne și cerșându-ți îndurare strig dimpreună cu profetul Ieremia: „Căzut-a cununa capului nostru, pentru aceasta s'a făcut nouă durere; întristată este inima noastră și s'au întunecat ochii noștri...“ (Plângerile lui Ieremia, elegia V. v. 16—17).

Și Banatul, ca și Ierusalimul prorocului durerii, de acum 20 de veacuri, este copleșit de nevoi, de necazuri, de obidă. Generația unirii lui celei veșnice nu încetează însă să-l slujească cu avânt, cu credință, cu trudă, cu sacrificii. În această slujire națională loc de frunte ocupă preotul cel bineplăcut lui Dumnezeu, Gheorghe Frățilă. El a fost „cununa capului nostru“ și această cunună de mare preț național, eclesastic și cultural, căzut-a acum în țărâna, din care a fost întrupat spre a-se plini prorocia împăratului David: „Eși-va duhul lui iar el se va întoarce în pământul său“ (Ps. 145, 3—4), și „pentru că toată făptura este ca iarba și toată mărirea omului ca floarea ierbii; uscatu-s'a iarba și floarea ei a căzut...“ (I. Petru c. 1. v. 3—4).

Virtuțile, cari au împodobit ființa aleasă a preotului Gheorghe Frățilă, au strălucit și vor străluci cu intensitate încă multă vreme pe aceste meleaguri, cari i-au fost atât de dragi și pentru a căror desrobire românească a luptat cu eroism și a pățimit cu multă abnegație apostolică.

Credința lui tare în Dumnezeu, caracterul său integru, cinstea sa curată și desăvârșită, viața sa austeră și neprihănită, cultura, înțelegerea, bunătatea, blândețea, seninătatea, modestia, entuziasmul, experiența, naționalismul său altruist și înflăcărat, statornicia sa în principiile politice, pe cari le-am trasat sub steagul desrobitorului nostru I. C. Brătianu în revărsatul zorilor slăvitei noastre desrobiri și pe cari le-am afirmat cu neîntrecut altruism 18 ani împliniți, iubirea sa neasemuită pentru brazda din care și dânsul a odrăslit și pentru răscolitorii ei, — străjerii ai amarului, ai durerii și ai morții —, inegalata sa putere de muncă cu rodiri de trăinicie a omului datoriei pe deplin împlinite, atașamentul său neclintit și nefățărît pentru prietenii săi încercați în devotament,... i-au dobândit epitaful, ce singur și l-a dăltuit pe zleamănul străjuitor al „cetății sale celei stătătoare“ (Evrei 13. v. 14):

„Pe buza mea minciuna n'a jucat,
Pe nici un drept eu nu am defăimător
Nici unui om n'am fost înșelător
Și în țara mea nu am fost trădător!“ (G. Sion).

Temelia ortodoxă și românească a sufletului lui Gheorghe Frățilă a fost consolidată în climatul șagunian al Sibiului, dominat pe acele

vremuri de arhimandritul Dr. Ilarion Pușcariu și de Partenie Cosma, iar începuturile activității sale duhovnicești au fost direcționate cu mult succes de ierarhul Dr. E. Miron Cristea și de arhimandritul Filaret Musta.

Cele mai de căpetenie strădanii ale sale de a pregăti o generație nouă, viguroasă, disciplinată, *solidară* și ancorată organic în ansamblul de realități românești în această istorică vale a Bistrei, presărată cu grăitoare amintiri dacoromane, au fost încununată cu izbânzi binemeritate pentru omul de elită și de rară ținută morală, care a fost Gheorghe Frățilă.

Iar așezămintele create sau reinnoite în comuna, pe care Provedința i-a încredințat-oditoarei sale păstoriri și în cele ce de aici din acest modest Tusculanum al său, își primiau îndrumări pentru creațiuni evanghelice și naționale, vor binevesti din neam în neam pe înfăptuitorul însuflețit de lozinca: *credință și muncă, pentru biserică și pentru neam.*

Dreptul Iov ne arată că viața omului — aici pe pământ — este limitată numai la puține zile și și acelea însoțite de multe necazuri. „Ea răsare ca o floare, înflorește și apoi cade. Fuge ca umbra și nu rămâne...” (Iov. c. 14 v. 1). În fața acestei realități prorocul Isaia ne dă sfatul divin: *Pregătește-ți casa ta, căci vei muri și nu vei trăi...* (Isaia c. 38 v. 1).

Sfintele scripturi ne mai spun, că „preotul, îngerul Domnului Savaot este. Deaceia el trebuie să păzească știința și din gura lui căutăm să iase învățătura”. (Malachia c. 2 v. 7).

Și preotul Gheorghe Frățilă a fost pentru zilele noastre un înger, un trimis al Domnului Savaot. El a căutat în această lume știința și învățătura și și-a pregătit prin fapte așezate casa sa, care nu se încadrează în eternitatea timpului ce se perde în neant, ci în *eternitatea însăși a faptelor bune în ogorul vieții. El a fost o candelă nestinsă, care prin sfințenia ei simbolizează nemurirea...*

Dar ziua se apleacă în spre amurg. Călătorul nu mai poate zăbovi, căci Iisus, izbăvitorul, îl cheamă stăruitor cu cuvinte din evanghelia lui Matei: „Veniți la mine toți cei osteniți și împovărați și eu vă voi odihni pe voi...” (c. 11 v. 28).

Iar preotul Gheorghe Frățilă nu intră în întunecul nopții, ci el intră aureolat „de cununa dreptății, ce i-o dă astăzi dreptul judecător...” (II Timotei c. 4. v. 8) „*întru bucuria Domnului său*”. (Matei 25 v. 21).

El și-a împlinit cursul vieții sale neprihănite. Activitatea sa pământească a luat sfârșit. Botezarea și împreunarea cu Hristos a copiilor voștri, contopirea ființei tinerilor voștri prin sf. taină a cununiei, îngroparea celor mutați dela voi în corturilor dreptilor, el nu le va mai săvârși. Și nu-și va mai înălța dela acest sfânt și dumnezeesc altar, a cărui podoabă a fost un sfert de veac, glasul său spre cer, pentru buna viață a celor vii și pentru fericita odihnă a celor săvârșiți în Domnul... Și el nu se va mai ruga nici pentru iertarea păcatelor celor ce i-au greșit lui, omului cu viață întregă și nepătată, — *vir integer vitae, scelerisque purus.*

— S'a născut la 11 Octombrie 1889 în Bungardul Sibiului. A studiat liceul, Institutul pedagogic și Academia Teologică la Sibiu. A urmat cursurile universitare la Facultatea de drept din Cluj. Examenul de calificare preotească i-a dat cu nota foarte bine în fața comisiunii examinătoare, compusă din arhimandriții Dr. Ilarion Pușcariu, Dr. Eusebin Roșca, profesori Dr. Nicolae Bălan, Dr. Ioan Lupăș etc. și prezidată de mitropolitul Ioan Mețianu.

Episcopul Dr. E. Miron Cristea îl hirotonește, asistat de arhimandritul Filaret Musta și de cel care vă vorbește la 8 August 1914 întru diacon, iar la 9 August 1914 în presbiter și inspirat de Domnul puterilor îl rânduește păstor sufletesc al voștru, al glimbecenilor.

Cuprins de adâncă jale și de întemeiată emoțiune, îmi plec frunța cu profundă recunoștință în fața acestui sicriu, păstrător al moaștelor martirizate în grele suferințe ale aceluia, care mi-a fost cel mai devotat colaborator și cel mai bun dintre prietenii, pe cari i-am avut în această viață sbuciumată.

Domnul să bineventeze întrarea părintelui Gheorghe Frățilă în corturile dreptilor Săi, în eternitate....!

Cuvântul de adio al dlui Aug. Muntean, dir. Băncii Banatului:

*Intristată Doamnă,
Falmici ascultători,*

Pământul se deschide încă odată, pentru a lua în tăcerea sa nemărginită, corpul neînsuflețit al fruntașului intelectual părintele Gheorghe Frățilă.

Se pare că o violentă fatalitate s'a abatut în anii din urmă asupra acestei familii alese, aruncând cu necruțare doliul sfințitor,

Urmașii dispărutului vor găsi însă mângâiere în regretele tuturor, cari l-au cunoscut și au știut să-l aprecieze, precum și în credința, că cel drept nu moare cu totul, pentru că lasă după el urma virtuților sale.

Intr'adevăr părintele Gheorghe Frațilă a fost un caracter de valoare.

Locuitorii acestei comune vor avea multă vreme de resimțit pierderea protectorului și îndrumătorului lor de până acum.

El a fost adevăratul tată al acestei comune. El a fost meșterul care a știut să ridice comuna Glimboca la bunăstarea ei de azi.

Datorită priceperii și îndemnului său, această comună este considerată ca cea mai tradițională din plasa Caransebeșului.

De aceea amintirea lui va fi neperitoare în inimile credincioșilor săi și va răsfira orice umbră ce va căuta să întunece mormântul său.

Totașa va resimți pierderea părintelui Gheorghe Frațilă și institutul Banca Banatului din Caransebeș, la a cărui fondare defunctul a luat parte cu tot ce a putut el contribui.

Și apoi în calitatea sa de consilier, a reprezentat și apărât interesele acestui institut cu demnitatea ce-l caracteriza, contribuind atât la bunul mers, cât și la prestigiul acestui institut.

Drept aceea direcțiunea și corpul funcționarilor Băncii Banatului exprimă prin glasul meu profunda lor durere pentru pierderea iubitului și apreciatului lor colaborator, iar pentru alinarea durerii celor rămași în urma lui, ne alăturăm din adânc simțitele noastre regrete la supremul rămas bun și la omagiul suprem, închinat dispărutului în aceste clipe.

Odihnească în pace!

Instrucțiunile cu privire la purtarea socoților și administrarea averilor bisericesti.

de **PETRU TOMA**
esactor-eparhial.

Este în deobște cunoscut că în toate domeniile vieții noastre publice, se agită mereu strădania bărbatilor de stat, de a iscodi tot felul de măsuri salvatoare și de a lua energice măsuri pentru a se ajunge la acel fel de administrare a bunului public la acel grad de evoluție a tuturor conștiințelor ce manevrează cu acest avut, încât se va putea înlătura definitiv și pentru totdeauna, adevărul regretabil, că banul adunat din sudoarea multor fețe întristate — pentru că își lipsesc familia de un traiu mai onest, pe care poate l-ar merita și dânși ca mulți alți, — nu ajunge la destinația sa întotdeauna, ci poposește de multe ori în buzunarele acelor cari fie din motivul că n'au putu rezista ispitelor vieții cari sunt din ce în ce tot mai mari fie chiar din motivul că profită de faptul că s'au supraveghearea e puțin slabă sau evi-

dentele pe alocurea sunt puțin superficiale și cu multe lacune, acei cari poartă pe umerii lor responsabilitatea acestui avut în fața legilor civile și în fața judecătii dumnezeiești să străduiesc a afla soluții tămăduitoare; dispunând mereu și intensificând controlul pe toate terenele și în toate domeniile vieții noastre publice de stat, pentru a salva la timp avutul ce este un bun al tuturor.

După cum în domeniul vieții publice există opinia delapidărilor de tot felul și a afacerilor ne oneste și dăunătoare vieții noastre publice de stat, a c'am început să se vorbească și de administrarea puțin corectă a averilor noastre bisericesti fie în parohiile dela sate fie chiar de cea a centrelor. Urmarea a fost că au urmat o ploaie de ordine și circulare, dela autoritățile în drept, dându-se inviațiuni despre felul cum au să se administreze bunurile lor.

Cum aproape întreaga avere a bisericii provine din contribuția credincioșilor săi, această avere nu poate fi utilizată decât pentru scopul și în folosul lor. Și cum biserica are greaua misiune de a îngriji de interese nobile și cele mai vitale ale fiilor ei, de cultura lor religioasă și națională și cum pretesunile vieții de azi reclamă puteri materiale incomparabile cu cele din trecut se impuneau aceste severe măsuri în administrarea averii lor. Pe de altă parte este cunoscut că biserica își completează venitele sale cu ajutoare în bani dela stat, care în urma acestui fapt pentru a avea garanția că aceste ajutoare au fost întrebuințate potrivit destinației lor și cu respectarea legii contabilității publice privitoare la instituțiile cu caracter autonom, are dreptul și datoria să-și exercite controlul său pentru a se încredința că au fost folosite întocmai scopului pentru care s'au acordat din tezaurul public. Cât privește administrarea averilor parohiale, protopresbiterale și cele mănăstirești din eparhie, în calitatea mea de esactor diecezan, ocupându-mă de doi ani și mai bine cu controlări de socoți bisericesti, am ajuns la convingerea și am constăt că acest rezort cere un lucru foarte greu, și anume ca esactorul să controleze și să propună spre aprobare unele socoți, cari pe lângă toată bunăvoința, nu le poți revizui cu siguranță și cu exactitate, afară numai de cazul dacă le vei compune din nou.

Indată ce am ocupat această funcție și post cu mare răspundere, am ajuns în fața acestei probleme grele, preocupându-mă mereu o administrare bună, conștiincioasă, corectă a averilor bisericesti și conform scopului și destinației ei, punând astfel capăt abuzurilor și neregulilor ce se ivesc mereu în administrarea lor fie din partea episcopilor fie din partea celorlalți cari le administrează.

În timp ce în toate domeniile se constată evoluții și progrese, în timp ce pe terenul administrării averii publice de stat s'au făcut schimbări radicale și în timp ce pretutindeni s'au înjghebat institute bancare și cooperative de tot felul, noi am rămas tradiționaliști, utilizând același sistem practicat acum mai bine de jumătate de secol. E în interesul nostru și indeosebi al instituției pe care o servim să ne acomodăm acestor factori progresivi, acestor curente ale timpului, nizuindu-ne a folosi aceste progrese din domeniul vieții economice spre binele, întărirea și consolidarea bisericii noastre străbune. Încercând acum a face noi primul pas progresiv, întâlnim deja chiar dela început obstacole, cari la stat și cele lalte instituții sunt înlăturate prin faptul că cei ce sunt încredințați cu administrarea și purtarea contabilității sunt bărbați cu pregătiri alese, în școli anume

pentru acest scop, pe când la noi în majoritatea parohiilor sunt încredințate aceste oficii unor simpli oameni fără multe cunoștințe, ci simpli iubitori de cele sfinte, cari poate deși iubitori de corectitudine, din neștiință se pot ușor încurca și duce biserica la desăstru, ba mai mult chiar prin variațiunea cea mare a isvoarelor de venite a bisericilor, evidența clară a lor este mai grea de purtat decât la multe alte instituțiuni și corporații similare.

(Urmează).

La telegrama pe care Prea Sfințitul Părinte a trimis-o Majestății Sale Regelui, din prilejul anului nou, P. S. Sa a primit următorul răspuns telegrafic.

Mulțumesc Episcopului și întregii eparhii pentru omagii și caldele urări de anul nou.

CAROL

ȘTIRI

Prea Sfințitul Părinte Episcop mulțumește tuturor preoților pentru bunele urări, aduse de sfintele sărbători ale Nașterii Domnului și ale anului nou, dorindu-le la rândul Său: an nou fericit!

Hirotesia întru iconom stavrofor a P. On. D. Sebastian Olariu din Făget. Activitatea prodigioasă de 48 ani pe teren bisericesc, cultural, economic și național a Prea Onoratului Domn Protopresbiter Sebastian Olariu din Făget, a fost apreciată după cuviință de Prea Sfințitul episcop Vasile, în ziua a doua de Crăciun, când l-a înălțat la rangul de iconom stavrofor.

Actul hirotiesirii a fost săvârșit de P. S. Sa, în cadrul unei înălțătoare liturghii arhieresti, în sf. biserică din Făget, celebrată de un sobor de preoți, fiind de față însoțitorii P. S. Sale: P. On. D. protopresbiter, R. G. Ancușa, cons. referent eparhial, precum și P. On. D. protodiacon T. Roșca.

Din cuvintele emoționante ale P. S. Sale și din manifestarea omagială adusă de preoțimea tractuală prin graiul părintelui Ioan Muntean, precum și din cuvintele de recunoștință rostite în numele Făgetului, de dl deputat sinodal Victor Feneș, senator de Severin — s'a evidențiat că venerabilul protopop Sebastian Olariu și-a îndeplinit datoria în cei 48 ani de preoție cu conștiințiozitate și punctualitate, așa cum fericitul episcop Ioan Popasu i-le-a însuflat la hirotonia sa.

Intru mulți ani!

Protodiacon nou. Intâia zi a sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului a fost hirotosit protodiacon păr. diacon Teodor Roșca. Distincția aceasta, binemeritată onorează pe funcționarul conștiințios al consiliului nostru eparhial, care este și o podoabă a tagmei preoțești din biserica noastră eparhială. Sincere felicitări!

Pentru Piatra-Scrisă au donat câte 300 Lei următorii preoți: Mihuți Jigorea, Logoj, Petru Olde, catihet,

Dimitrie Lúpea, Jena, Ioan Enuica, Oloșag, George Popoviciu, Mărul, Pantelimon Domil, Bucosnița.

- Parastas. În ziua sfântului arhidiacon și mucenic Ștefan s'a oficiat în catedrala noastră parastas pentru răposatul referent consistorial Ștefan Jianu. Tot în această zi s'a sfințit și crucea de marmoră ce i s'a pus la căpătâiu. Sfințirea crucii a făcut-o păr. Teodor Șandru, răspunsurile fiind date de Corul Catedral, organul de propagandă națională al însușitului român care a fost Ștefan Jianu. Referentul Nicolae Cornean, din inițiativa căruia s'a ridicat frumoasa cruce, și s'a săvârșit și parastasul, a rostit câteva cuvinte pentru memoria marelui român, care a fost Ștefan Jianu. Am avut bucuria să vedem la mormânt pe câțiva din prietenii și admiratorii adormitului: medicul dr. V. Budințianu, păr. consilier Romul Ancușa, consilier Aurel Moaca, secretar Dimitrie Sgăvêrdia, prof. Dr. Zeno Munteanu, dir. intern Gheorghe Vior, poetul Lucian Costin, prof. Alexandru Buțiu, etc.

La ocazie binevenită vom publica, în legătură cu unele date despre regretatul luptător, și numele celor cari au contribuit la ridicarea crucii sale.

Calendarele cari s'au trimis oficiilor parohiale în baza notel oficiale Nr. 6326 Șc. din 19 Oct. 1936 nu sunt a se considera trimise în comision, și ca atari nu se reprimesc la Librărie. În comision s'au trimis numai câtorva preoți, cari singuri au cerut.

Mulțumită publică. Preotul și credincioșii din parohia Crușovăț aduc și pe această cale mulțumiri dlui Dr Octavian Radulescu și soției dsale Aurora, născută Răsvan, pentru chivotul — în valoare de 4000 Lei — ce au dăruit sfintei biserici din Crușovăț în amintirea adormitei lor fiice.

Din retribuțiile preoțești pe luna Decembrie 1936 s'a detras fiecărui preot suma de 100 Lei pentru un caz de moarte.

Ad. Nr. 7734 E 1936.

Notă Oficială.

Atragem din nou atențiunea Onor. Oficii parohiale și protopresbiterale asupra ord. circular de sub Nr. 7734 E/1936 din 11 Decembrie 1936 amăsurat căruia până la data de 24 Decembrie 1936 trebuiau se între rapoartele privitoare la schimbările intervenite în inventarul, averea și veniturile bisericesti, înaintând și copia preliminarului pe anul 1936.

Ceiace n'au înaintat aceste rapoarte până în prezent, se provoacă — sub urmările sancțiunilor disciplinare — să le înainteze — prin oficiile protopresbiterale — cel mai târziu până la 10 Ianuarie 1937.

Caransebeș la 31 Decembrie 1936.

Episcopul diecezan:

† VASILE